GBTwente

Postadres
Postbus 845
7550 AV Hengelo
Bezoekadres
Demmersweg 140
7556 BN Hengelo
gbtwente.nl/contact

IBAN
NL81BNGH0285141260
t.n.v. GBTwente

Aan de gemeenteraden en colleges van de gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Losser, Oldenzaal en Twenterand

Datum	**Uw kenmerk**	**Ons kenmerk**	**Behandeld door**
19 mei 2026			S. te Marvelde

Onderwerp
Reactie op QuickScan Jaarstukken Gemeenschappelijke Regelingen 2026

Geachte leden van de raad / het college,

Met belangstelling heeft GBTwente kennisgenomen van de QuickScan Gemeenschappelijke Regelingen 2026 van de gezamenlijke Rekenkamercommissies van onder meer de gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Losser, Oldenzaal en Twenterand.

In deze brief reageren wij op de bevindingen/suggesties/opmerkingen die ten aanzien van GBTwente in de QuickScan zijn opgenomen.

Reactie op de algemene bevindingen in hoofdstuk 3
Inzage in verwachte en gerealiseerde bezetting in paragraaf 3.1
In de QuickScan is opgenomen dat er bij veel Gemeenschappelijke Regelingen onvoldoende inzage is in de verwachte en gerealiseerde gemiddelde bezetting in het jaar in combinatie met het te verwachten en gerealiseerde ziekteverzuim. Deze cijfers kunnen bestuurders inzage geven over het al dan niet zomaar uit kunnen voeren van extra taken door een organisatie en deze informatie in nu niet makkelijk vindbaar.

Reactie GBTwente:
GBTwente zal bij het opstellen van de eerstvolgende jaarrekening en begroting kijken in hoeverre deze informatie duidelijker vindbaar opgenomen kan worden.

Onderbesteding in paragraaf 3.3
Er wordt geopperd om gedurende het jaar alvast geld te reserveren voor specifieke taken in plaats van aan het einde van het jaar een groot positief resultaat te verantwoorden.

Reactie GBTwente:
GBTwente merkt in de gesprekken met haar bestuurders dat er terughoudend omgegaan wordt met het instellen van specifieke reserves. We blijven hierover in gesprek met onze bestuurders.

ICT vraagstukken in paragraaf 3.5
Er wordt een opmerking gemaakt dat er in de jaarstukken of begrotingen van Gemeenschappelijke Regelingen niet of nauwelijks aandacht wordt besteed aan vraagstukken rondom gegevensuitwisseling, algoritmen of gebruik van kunstmatige intelligentie.

Reactie GBTwente:
In paragraaf 3.1.1 van de begroting 2027 wordt uitgebreid aandacht besteed aan de Nederlandse Digitalisering Strategie, waarbinnen ook de inzet van kunstmatige intelligentie wordt meegenomen. Wij zijn dus druk bezig met de nadere uitwerking van de inzet van kunstmatige intelligentie binnen GBTwente. Ook binnen de vastgestelde IT-visie heeft dit een prominente plek. De inzet van kunstmatige intelligentie binnen de processen van GBTwente heeft zich tot nu toe voornamelijk gefocust op de inzet van RPA[1], voornamelijk binnen het bezwaarproces. Hierover is veelvuldig gesproken in de P&C-documentatie en dit heeft vanaf 2026 geleid tot een forse kostenreductie voor personeel van derden.

Rente en financiering in paragraaf 3.6
Er wordt een opmerking geplaatst dat Gemeenschappelijke regelingen soms veel kasgeld aanhielden en kozen voor financiering met kortlopende leningen in verband met de lage rentes tot 2022. De vraag wordt gesteld of een dergelijke strategie nog wel houdbaar is.

Reactie GBTwente:
GBTwente heeft geen kasgeldleningen of andere kortlopende leningen, en neemt deze opmerking daarom voor kennisgeving aan.

Reactie op de specifieke opmerkingen met betrekking tot GBTwente in hoofdstuk 4
Inhoudelijke opmerkingen in paragraaf 4.2
Opmerking commissie over de groeiambitie, 1e punt
Op pagina 26 van de begroting wordt een opmerking gemaakt over de groeiambitie van GBTwente en de gevolgen voor GBTwente. Dit roept de vraag op of er aanleiding is om voor een langere termijn een strategie tot bijvoorbeeld 2040 voor de organisatie te ontwikkelen. Ambtelijk is reeds aangegeven dat hier in 2026 aan gewerkt wordt, waarbij in het midden blijft of de gemeenteraad daarbij wordt betrokken.

Reactie GBTwente:
In 2025 en 2026 is gewerkt aan het strategieplan 2027-2030. Met het vaststellen van een concept-strategieplan 2027-2030 op 1 april 2026 geeft het 'oude' bestuur een vliegende start aan het nieuwe bestuur. Het nieuwe bestuur krijgt later dit jaar het definitieve strategieplan ter vaststelling aangeboden. Bij het opstellen van dit strategieplan zijn met diverse stakeholders, waaronder onze bestuursleden als vertegenwoordigers van de

[1] **RPA** staat voor *Robotic Process Automation*. Het is een technologie waarbij software ('bots') repetitieve, handmatige computertaken van mensen overneemt. De robots bootsen menselijke handelingen na, zoals klikken, typen en data kopiëren tussen verschillende systemen.

gemeente, analyses gemaakt en zijn quotes, steekwoorden, aandachtspunten en toekomstbeelden verzameld die als input zijn gebruikt voor het opgestelde concept. Op 1 juli aanstaande wordt er een voorstel in ons bestuur geagendeerd om het strategieplan 2027-2030 voor zienswijzen aan de gemeenteraden voor te leggen.

Opmerking commissie over de Wajong uitkering in relatie tot kwijtschelding van belastingen, 2e punt
In het jaarverslag wordt op pagina 32 gemeld dat als gevolg van landelijke regelgeving in 2023 een groep mensen met een Wajong uitkering niet meer in aanmerking komt voor kwijtschelding van belastingen. Behalve Almelo en Twenterand hebben deelnemende gemeenten besloten om in voorkomende gevallen de aanslag buiten invordering te stellen. De vraag wordt gesteld of gemeenteraden hiervan op de hoogte zijn en welke keuzes de gemeenteraden voor 2027 en volgende jaren gaan maken.

Reactie GBTwente
De situatie rondom de mensen met een Wajong uitkering is nog ongewijzigd. Er wordt landelijk een reparatiewetgeving voorbereid. GBTwente heeft via de accounthouders van de gemeenten gevraagd om het huidige beleid van de gemeente gecontinueerd kan worden totdat deze reparatiewetgeving ingaat. Op de gemeente Almelo na hebben de gemeenten inmiddels laten weten om de aanslagen buiten invordering te stellen. Bij een aantal gemeenten is dit een collegebesluit geweest, bij een aantal gemeenten echter ook een ambtelijk besluit gezien het geringe aantal personen waar het om gaat.

Opmerking commissie over de maatschappelijke effecten van bezwaren en kwijtschelding, 3e punt
In het jaarverslag wordt op pagina 16 de feitelijke stand over bezwaren en kwijtschelding weergegeven. Bezie of het mogelijk is om hierover meer in termen van maatschappelijke effecten verantwoording af te leggen.

Reactie GBTwente
Wij nemen dit advies ter harte en bezien bij het opstellen van het jaarverslag over 2026 of wij in de toelichting ook de maatschappelijke effecten mee kunnen nemen.

Opmerking commissie over knelpuntenbrieven, 4e punt
Op de pagina's 24-26 van de begroting staan verschillende opmerkingen over uniformiteit van beleidsregels en uitvoeringskwesties. Zo staan er opmerkingen over de basisregistratie adressen en gebouwen, nieuwe ontwikkelingen bij de rioolheffing en over de leegstandswet. Grote landelijke uitvoeringsorganisaties maken tegenwoordig knelpuntenbrieven waarin ze aangeven waar ze bij de uitvoering van hun taken tegenaan lopen. Dat kan gaan over wetgevingstechniek, maar ook over personele capaciteit. U kunt als gemeenteraad het bestuur van GBTwente vragen een dergelijke brief aan de colleges en gemeenteraden op te stellen. Dat kan helpen bij de besluitvorming over lokale belastingregels .

Reactie GBTwente
Het heeft niet onze voorkeur om nog een nieuw document aan de planning en control cyclus toe te voegen. Het is wel een optie om in de kaderbrief een aparte paragraaf te wijden aan knelpunten die worden voorzien, zodat de deelnemers hiermee worden geholpen in hun eigen besluitvormingsproces over lokale belastingregels.

Financiële opmerkingen in paragraaf 4.3

Opmerking commissie over de vacatureruimte en de gevolgen voor de dienstverlening (3e opmerking)

In de begroting 2027 is veel duidelijker dan in de jaarrekening toegelicht hoe de personeelskosten zijn opgebouwd. Dan valt ook de formatieruimte van bijna 15 FTE (13% per eind december 2025) op. Als dat zich doorzet, en de neerwaarts bijgestelde begroting salariskosten 2026 (p. 6 begroting) lijkt in die richting te wijzen, dan ontstaan opnieuw overschotten bij de jaarrekening. In combinatie met het in 2025 gerapporteerde ziekteverzuim van 6,6% (p. 28 jaarrekening 2025) ontstaat een verlies aan capaciteit dat snel boven 10% uitstijgt. Welke gevolgen gaat dat hebben voor de dienstverlening?

Reactie GBTwente

De neerwaarts bijgestelde salariskosten 2026 in de eerste gewijzigde begroting 2026 zijn volledig het resultaat van het verwerken van de uitkomsten van de CAO-onderhandeling. De daadwerkelijke loonindexatie volgens de CAO is lager dan het percentage waarmee in de primitieve begroting is gerekend. Omdat wij toch al een gewijzigde begroting 2026 moesten opstellen voor de toetreding van de gemeenten Bronckhorst en Berkelland tot de gemeenschappelijke regeling is ook dit effect verwerkt, zodat nog uitsluitend niet ingevulde vacatureruimte tot uitdrukking gebracht hoeft te worden in de bestuursrapportages en de jaarstukken 2026.
In 2025 waren er veel langdurig zieken (vooral privé gerelateerd), waardoor het ziekteverzuim op een voor GBTwente hoog percentage lag. We zien het ziekteverzuim in 2026 al dalen.
Zoals wordt geconstateerd is er inderdaad formatieruimte binnen onze loonsombegroting, waardoor er vrijval aan middelen plaats zal vinden. Inmiddels is in de eerste helft van 2026 54% van de getoonde formatieruimte ingevuld, wordt 2% ingevuld via gedetacheerd vanuit een andere gemeente, wordt 7% op projectbasis opgevangen door de inzet van gespecialiseerde bureaus, is er voor 7% nog een lopende werving waarop de eerste reacties al binnen zijn. Kortom: de gevolgen voor de dienstverlening zijn beperkt. Daar waar nodig worden knelpunten opgevangen door de inzet van personeel van derden.

Opmerking commissie over de functieherwaardering (4e opmerking)

In de begroting is vermeld dat er sprake is van een proces van functieherwaardering (p. 12). Dat is een zaak voor het bestuur, niet voor de raad. Wat u wel kunt vragen is om een risicoinschatting van de financiële gevolgen, bijvoorbeeld het financieel effect op de totale begroting als de herwaardering leidt tot gemiddeld 1 rang hogere inschaling. Dit naar analogie van risico's over rente zoals die bij een grondexploitatie wel worden aangegeven. Dergelijke informatie had ook in de risicoparagraaf kunnen staan en ook daar ontbreekt een verwijzing.

Reactie GBTwente

Op dit moment is het nog volledig onduidelijk wat de uitkomst zal zijn van de functieherwaardering. Het is op voorhand niet gezegd dat alle functies binnen GBTwente hoger ingeschaald zullen worden. In 2026 zal hier meer over duidelijk worden en hier zal via de reguliere P&C-documenten over gerapporteerd worden.

Opmerking commissie over kostenontwikkeling vaste kosten (5e opmerking)

Het bestuur stelt voor om vaste kosten (denk aan huisvesting en ICT) in het vervolg niet meer in de tarieven per aanslagregel te verwerken maar te verdelen op basis van het aantal inwoners. Het bestuur beargumenteert dat met het voorkomen van herverdeeleffecten bij desintegratie (p. 14 begroting). Door de hele begroting heen is

ook een ander argument af te leiden: sommige kosten zoals ICT nemen duidelijk toe zonder dat er een relatie is met het werkelijke productievolume van GBTwente. De redenering is navolgbaar. Wat ontbreekt is dat er in de begroting geen zicht is op de kostenontwikkeling van vaste kosten. Op basis van de tarieven op pagina 43 van de begroting is een schatting te maken: bij circa 530.000 inwoners in de deelnemende gemeenten gaat het dan om ongeveer € 3,15 miljoen. U zou in een zienswijze kunnen vragen om de vaste kosten in begroting en rekening afzonderlijk zichtbaar te maken.

Reactie GBTwente
In de kaderbrief is aangegeven dat de kosten voor verzekeringen, huisvesting (inclusief onderhoudskosten huisvesting, dotatie onderhoudsvoorziening, onderhoud meubilair), onderhoud hard- en software, kosten voor DVO Financiën, ICT-kosten, kosten HRM, advieskosten bij overhead, contributies en lidmaatschappen voor bedrijfsvoeringstaken (overhead), kosten OR, accountantskosten voor jaarrekeningcontrole, kosten voor de leaseauto's en de kapitaallasten (rente en afschrijving) zijn aangemerkt als vaste kosten. In hoofdstuk 1 van de begroting zijn de kosten weergegeven die anders dan de reguliere prijsindexatie naar boven worden bijgesteld of naar beneden worden bijgesteld. De advieskosten en de kosten voor ICT staan hier specifiek genoemd met de geraamde stijging. Alle overige kosten binnen de vaste kosten zullen uitsluitend stijgen met de prijsindexatie.

Opmerking technische onderwerpen (7e opmerking)
Tot slot twee meer technische onderwerpen gericht aan het bestuur van GBTwente. Ten eerste wordt in de balans alleen een bestemmingsreserve zichtbaar gemaakt. In de paragraaf over weerstandsvermogen wordt daarentegen een onderscheid gemaakt tussen algemene reserve voor risico's en bestemmingsreserves. Het zou logisch zijn om dat onderscheid ook in de balans te maken zodat de aansluiting tussen cijfers te vinden is. Ten tweede roept de indeling van de baten naar taakvelden (p. 63 begroting) vragen op. Alle baten zijn daar verantwoord op overige baten en lasten in plaats van op de inhoudelijke taakvelden of op overhead. Dat lijkt in strijd met de geldende informatievoorschriften (IV3-2026, p. 18). Juiste toepassing van de informatievoorschriften is van belang omdat de rijksoverheid op die statistische informatie gemeentelijke financiën beoordeelt.

Reactie GBTwente
In de paragraaf weerstandsvermogen hebben wij helaas ten onrechte de term 'Algemene Reserve' gebruikt. Ook de reserve 5% Jaarresultaten is een bestemmingsreserve, waarvoor in de beleidsregels een specifieke bestemming staat beschreven. GBTwente beschikt dus over een tweetal bestemmingsreserves. In toekomstige begrotingen zullen we de juiste terminologie gaan gebruiken.
Ten aanzien van de taakveldentabel: wij zullen uitzoeken welke informatievoorschriften thans van toepassing zijn en deze verwerken in de taakveldentabel. De aangepaste taakveldentabel wordt opgenomen in de begroting 2027 zoals deze, behoudens eventuele zienswijzen, op 1 juli 2026 door het algemeen bestuur van GBTwente wordt vastgesteld.

Wij nemen aan u met deze toelichting van dienst te zijn geweest en danken tenslotte de opstellers van de QuickScan voor de heldere en duidelijke analyse en suggesties.

GBTwente

Tenslotte willen we nog een handreiking doen aan de samenwerkende rekenkamers in Twente. Bij het uitvoeren van de quick scan worden nu de jaarstukken en begrotingen van de Gemeenschappelijke Regelingen beoordeeld. Voor een compleet beeld is het van toegevoegde waarde om hierin ook de kaderbrieven van de Gemeenschappelijke Regelingen mee te nemen.

Met vriendelijke groet,

Hans Cloosterman
Directeur GBTwente